

AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉNEK GYARAPODÁSA.

IRTA: RADISICS JENŐ.

AZ ORSZ. Magy. Iparművészeti Múzeumnak kiállítási szekrények beszerzésére szolgáló javadalma évekkal ezelőtt kimerült s csakis a folyó esztendőől fogva van az intézet ismét abban a helyzetben, hogy hasonló célra áldozhasson. A gyűjtemény természetesen eközben is folyton szaporodott, részben vásárlás, részben ajándékozás útján. Az ajándékba kapott, valamint a legújabbban vásárolt tárgyakat állította ki most a Múzeum, mielőtt azokat a meglévő anyagba beolvasztaná. A kiállítás tehát mintegy beszámoló, mellyel tájékoztatni óhajtjuk az országot arról, hogy a gondjainkra bízott javadalmat mily szellemben kezeljük és mire fordítottuk. Egyben a hála adóját is nyilvánosan le akartuk róni a nagylelkű adományozók iránt, akik nem egy, valóban hűzgapótló és nevezetes műtárggyal gyarapították a nemzet kultúrtökéjét.

A múzeum javadalma az utóbbi években örövendetesen gyarapodott, hála az illetékes tényezők belátásának és intézetünk iránt minden alkalommal mutatkozó jóakarátának. A mintaszerű és műbeccsel bíró műtárgyak vételárában mutatkozó emelkedés azonban még sokkal nagyobb lépésekkel halad előre, úgy hogy a viszony, mely régen fennállott a múzeum javadalma és a műtárgyak ára közt aránylag csak kevésbé javult; arra pedig egyáltalában még ma sincs mód, hogy a külföldön folyó nevezetesebb árveréseket figyelemmel kísérjük, azokon jelen lehessünk és ilyformán pótolhassuk a gyűjteményünkben még mindig fennálló hiányokat. A viszonyok szorítanak bennünket tehát arra, hogy nagyjában olyan tárgyakat szerezzünk be, aminek az ország területén kerülnek forgalomba. Ezek, ha egyfelől hű tükörét adják a nemzet birtokában levő műkincsek minéműségének s ezt mintegy megőrzik, másfelől egyes csoportok túltengését vonják maguk után, ami nem

helyes olyan intézetnél, amelynek célja művészt, iparost, közönséget egyaránt a művészeti ipar minden ágában egyformán nevelni és tájékoztatni. A beszerzési források korlátozott voltából folyik a múzeum vásárlásainak jellege. Maga az intézet sajnálja legjobban ezt az egyoldalúságot, noha kétségtelen, hogy annyi elsőrangú, ritka műbeccsel bíró emléket régóta nem volt módjában vásárolni a múzeumnak, mint a legutóbbi két-három esztendőben. Nehány darabunk bármely múzeumban feltűnést keltene.

Ezek közt legelől jár a két összevaló flamand származású falszőnyeg, melyeket a kompozíció stílje, kivitele, magyar történelmi vonatkozása, elsőrangú műemlékké avatnak. Kivált arról áll ez, melyet I. Ferdinánd, II. Lajos királyok, Anna és Mária királynék címerei díszítenek. Mind a két kárpit lényegében hasonló. Virágos mezőből két erős fatörzs hajt ki egymással keresztben és lombos, szivalakú mezőt alkot, melyben ausztriai Margitnak, Miksa leányának leánykori címere látható: csürlő alakú paizs, Castília, Aragon, Ausztria, Burgund és régi Brabant címerével és ezeken Flandria címere. A fa tövével oroszán (Belgium) és griff, karmaiban acél és kova; velük szemben strucc, állítólag Ausztriát jelképezi, (autruche=Autriche?) melynek címerét egy páva viseli a nyakán. Fönn, jobbról és balról, párosával foglalnak helyet a már felsorolt magyar királyok és királynék koszorús címerei. A másik falszőnyegnek központját ugyancsak ausztriai Margitnak, de már mint szavójai Philibert nejének címere foglalja el. Ehhez képest látjuk itt a szavójai keresztet, amelyhez Károly burgundi herceg, aragóniai Izabella és burgundi Mária címerei csatlakoznak. Mind a két darabon a kompozíciót mintegy besugározza Isten kezének fénye, alatta e felirattal: „Manus dei protegat“. E két remek falkárpit származására vonatkozólag biztosat megtudnunk nem sikerült. A bruges-i aranygyapjú kiállításán voltak

láthatók 1907-ben. Annak kapcsán írta le azokat Destrée a „L'Art flamand et hollandais” című folyóirat februári számában. A fentebbi adatokat is Destrée nyomán közöltük. Szerinte nem lehetetlen, hogy ausztriai Margit tulajdonában voltak s az sem látszik kizártnak, hogy igaza van a hagyománynak, mely azokat a brou-i egyházból származtatja, e nagyszerű emlékek a tulajdonából, melyet V. Károly nagynénje emelt szavójai Philibertnek. Keletkezésük idejére vonatkozólag bizonyosra vehető, hogy a XVI-ik századból valók. Érdekes kiegészítése e falkárpitoknak I. Ferdinánd s Mária mellképével díszített két színes, szintén XVI-ik századi, mázzal borított cseréplap, valószínűleg kályhafiók, melyeket a Múzeum Párisban szerzett meg. Itt adjuk színes képüket dr. Szendrei János nyomán, aki azokat „A magyar viselet történeti fejlődése” című művében ismertette.

Magyar vonatkozásánál fogva, de úgy is mint műtárgy, méltó különös figyelmünkre gróf Bethlen Katának 1695-ből származó menyasszonyi ládája, s ennek kiegészítő része, a hozzávaló színes selyemmel és aranyszállal himzett párnahaj: a legszebb ismeretes magyar ágynemű. A tulipántos ládának ez őse kétségtől magyar munka, melynek Szászföldön kellett készülnie. Erre váll tagozása, a pilaszterek formája és a lombfűrészszel kivágott és reáragasztott díszítmény. A festés ellenben tösgyökeres magyar; az a virágok stilizációja és egymáshoz való fűzésük módja. Ha analógiát keresünk e festéshez, úgy azt a középkori ú. n. bizuttfestéssel díszített ládikókon és dobozokon fogjuk leg hamarabb megtalálni. Még a kulcsa a ládának, áttörött foggantyuján a tulajdonosnő kezdőbetűivel, is megvan.

A magyar anyag nevezetes gyarapodását jelenti a 25 darabból álló XVII-ik és XVIII-ik századbéli ónmázaz fazekak és tányérok gyűjteménye, egy ismert amateur éveken át folytatott fáradságos munkásságának gyümölcse. Nevezetese azért, mert ékes bizonyosságai annak, hogy miként lehet és kell textil-motívumokat stilszerűen alkalmazni agyagra és hogy régente a magyar műipar minden nyilvánulásait egyazon szellem szülte. A magyar

fazekas mesterségnek ez az ága az ország északnyugati határán fordul elő leggyakrabban, s számos rokonvonást tüntet fel egynémely egykorú alsó-ausztriai, de kivált sziléziai fazekasmunkával. Itt az a kérdés merülhet fel, hogy a művészi vezetés kinek a kezében volt, a magyar vagy a külföldi fazekasok kezében? Nézetem szerint minket illet meg a vezetés dicsősége, mert az edény-csoporton látható díszítményeknek ezernyi analógiája van a bel-földi himzések között, a templom-mennyezetek festményein, falfaragványokon és zománcos ötvösmunkákon. A keramika ez ágának beható vizsgálata ezenfelül Olaszországra utal és már csak ezért is valószínűbb, hogy ennek hatása Magyarországon nyilvánul először és onnét sugárzott szét a határszéli tartományokba, amint ezt a sodronyzománcnál is tapasztaljuk. Kiemelendőnek tartok még három kancsót; itt, az országban ásták ki azokat. Az egyik meglehetősen ép, a másodiknak — sajnos — letörött a szája, a harmadiknak pedig a füle. Mind a három ólomházas, részben poncolt, eléggé primitív népies díszítéssel. Formájuk, technikai kivitelük, főleg pedig a fehér ónmázaz szín-minőségében való használata az egyiken, koruk meghatározására fontos ismertető jelek. Nézetem szerint a XVI-ik század vége és a XVII-ik század eleje közt keletkeztek s mintegy áthidalják az űrt, amely mindezideig fennállott a magyarországi, középkori, mázas kályhafiók és az 1600. év elején teljesen kiforrott formában jelentkező ónmázaz agyagipar között. Nem igen ismerek ehhez hasonló edényeket ezeken kívül az országban.

A keramika másik ágából, az üvegből is sikerült néhány érdekes példányt megszerezni. Római üvegeket, amelyeket épségükön felül elegáns formájuk jellemez és XVIII-ik századbéli magyar, részben zománcfestéssel ékes palackokat és butykosokat, amínókkal a Múzeum mindezideig nem bírt. A magyar sorozatot egészíti ki a néhány holicsi, ritkán előforduló szobrocscsa, asztaldísz és egyéb edény, köztük egy világoszöld mázzal borított köedény-kancsó. Ilyen mázat holicsi köedényen csak egyszer láttam, a múlt évi amateur-

kiállítás, egy egyébként is feltűnést keltett kis csésze-gyűjteményben. A 300 darabot meghaladó baranyai főköttő-gyűjtemény, a magyar tőművészet legbájosabb és fejlesztésre igen alkalmas csoportja, szintén nagyon örvendetes gyarapodásnak tekinthető.

Külön fejezetet kellene szentelnünk a kiállításban bemutatott ötvösmunkáknak, hazánk műipara e nevezetes ágának, amikből szokatlan mennyiségű, igen jó minőségű példányokat sikerült megkapnunk az utóbbi időben, sajnos azért, mert a rossz közgazdasági viszonyok nyomasztó terhe alatt az élet drágasága folytán mind többen válnak meg a családi ereklyéktől. A Múzeum tisztán a művészeti szempontot tartja irányadónak ötvösművek s ékszerek vételeinél. Ez a tény egyébiránt a szóban forgó tárgyak megtekintésénél világosan kitűnik, mert valamennyi edény főleg formailag szép és izléses. A legkiválóbbak a vésett fűzerekkel díszített XVI-ik századbéli serleg, a sodrony-zománcos pohár s a pántokba foglalt hordóalakú üveg gyömbértartó. Az utóbbi a XVII-ik században készült. Kiválóbb darabok gyanánt jelezhetők még a fekete gyémánttal ékes, zománcos arany- és a sokszínű domborművű festett zománcnácsa, lomb közé rejtett madárral. Az előbbi magyar a XVII-ik század elejéről, az utóbbi délnémetnek látszik s ugyanezen század végéről való. Az intézet tekintettel a folyton ismétlődő keresletre, magyar gombok gyűjtéséhez fogott s most mutatja ez irányú törekvésének első eredményét.

A külföldi műipar multjának feltűntetésére szolgáló vásárlások között is a keramika dominál, aminek szintén az az oka, hogy egy-két darab kivételével hazánk területén szereztettek, ahol a bécsi császári gyár termékei híhetetlen mennyiségben léteztek hajdan és vannak még most is. Három rendkívül ritka és jó Wien vor der Marke terrine-nek nevezett fedeles tál tünteti fel az említett gyár első kísérleteit. Minket, magyarokat, a rózsákkal díszített érdekelt a legjobban, mert ugyanezeket a rózsákat, tulipánokat és bokrétákat ugyanilyen kivitelben találjuk meg a holicsi majolika átlagán, jelölül annak, hogy a bécsi gyár kezdettől fogva, tehát még mielőtt

döntő befolyással volt a holicsi gyárra, császári intézménnyé vált volna. Ugyancsak a bécsi gyár első korszakából származik egy hat személyre való teáskészlet, melyet Elías Ádám, augsburgi ötvösmester egészített ki két kerekded, vésett fedelű, aranyozott ezüstdobozzal, 6 kanállal és csészebélésekkel, bizonyosságul annak az értéknek, melyet akkortájt e porcellánnak tulajdonítottak. Az amateur szempontjából örülök, hogy e készlet eredeti, bársonnyal bélelt, bőrrel bevont tokjával együtt került a Múzeum birtokába. E készlet magyar családból származik, amelyben azt Rákóczy-örökség gyanánt őrizték. Valamely nagy úr részére készülhetett egy másik, emennél szerényebb kivitelű, de válogatott minőségű porcellán útikészlet; két fedeles lábasból és két fedeles csészeből áll, szintén az eredeti tokban. A lágy cserepek között említést érdemel egy hatoldalú kínai váza formájára csinált, fedeles delfti edény, melynek sötétkek és tüzes vörös díszítménye jóval fölötte áll a kereskedésben található hollandi fayence-ok átlagánál.

A régi aztek kultúra emlékei szörványosan találhatók hazai gyűjteményeinkben, holott rendkívül érdekesek látszólagos furcsaságuk dacára, amelyből a kevésse gyakorlott szem csak lassan tudja a művészi mozzanatot kihámozni. A gyakorlott néző azonban azonnal észreveszi azt s akárhányszor élvezettel követi olyik edény szinte klasszikus vonalait, vagy faragott fejnek szinte monumentális felfogását.

Horti Pál korán elhalt művészünk Amerikában való tartózkodása alkalmával sok, részben ásatásokból származó mexikói tárgyat: fazekasmunkák s szobrászati emlék gipszmásolatát szerzett meg. Ezeket vette meg özvegyétől a Múzeum, abban a meggyőződésben, hogy elkövetkezik az idő, mikor a földszínéről rég letűnt ama nemzet művészetét érdeklődéssel fogják vizsgálat tárgyává tenni világszerte s akkor meglesz az elégtételünk, hogy mi is belekapcsolódhatunk a mozgalomba, még pedig közvetlen tapasztalatok alapján.

Jelenleg, amikor a műipart az angol izlés uralja, célszerű gyarapodásnak volt tekinthető a mahagónifából faragott 8 darab szék, amelyeket a Múzeum londoni képviselője

szerzett meg, egy ottani családban, ahol ezek keletkezésük idejétől fogva, tehát a XVIII-ik század vége óta voltak. Remélhetőleg e székek hasznára válnak műiparunknak, mely szintén Angliából meríti inspirációját. A most felsorolt külföldi emlékek fölött azonban becsénél, értékénél s gyönyörű kivitelénél fogva messze kimagaslók a gróf Festetich Andor birtokából származó fiókos szekrény. Az efféle bútordarabok tudvalevőleg a XVII-ik században kivált Németországban és Németalföldön alkották a nagyúri paloták egyik legkedveltebb ékességét. A legtöbbje tengerentúli fából, ritka gonddal készült és valamely másnemű értékes anyaggal, elefántcsonttal, fél-drágakövel, korallal stb. díszített. A mi szekrényünk nagyon szép minőségű békateknővel borított, gyöngyházzal kirakott s a fiókok elején tizenhat miniatűr olajfestménnyel ékeskedik. Az akkori ízlésnek megfelelően, mikor a bútorok épületeket utánoztak, e szekrényke is egy háznak oszlopos homlokzata ablakokkal és ívekkel. Elsőrendű munka, fenntartása kifogástalan, a festmények pedig a kis méretek dacára oly szélesen kezelvék, hogy úgy mondjam, oly nagy kvalitásúak, aminőket ritkán látni bútordarabokon, ahol rendszerint csak hatásra dolgoztak a festők. Nem az én feladatom, hogy kijelöljem a művészi központot, amelyben e festmények keletkeztek. Térey Gábor véleménye szerint 1700 tájáról valók, tehát későbbiek a szekrénynél magánál. Egyébiránt az én első benyomásom is az volt, mikor a festményeket legelőször láttam. Lehet, hogy a fiókok elejét vésett mivű elefántcsont lapok borították, aminőket a szekrényke belső keretén látunk. Tény az, hogy e festmények szépségük dacára rontják az általános színhangulatot, valahogyan felbillentik a színharmóniát, holott fehér foltok a dekoratív hatást határozottan emelnék. A további kutatásnak van fenntartva e pontot tisztázni.

Modern műalkotásokat nem igen volt alkalmunk vásárolni, a plakátokat kivéve, amelyeket londoni tartózkodásom alatt gyűjtöttem. Ezekről, úgy tudom, külön ismertetés fog megjelenni e folyóirat hasábjain, ezúttal tehát mindössze annyit szeretnék megjegyezni,

hogy e plakátokat a mi saját plakátművészetünk felfrissítésére szereztem be, mert ebben újabban hanyatlást láttam. A Múzeum részéről e házban 1897-ben rendezett első modern műipari kiállítás után lényeges javulás mutatkozott a magyar plakátművészetben a mult-hoz képest. Neves művészek kezdtek vele foglalkozni és érdekes színfoltok élénkítették az annakelőtte minden művészi preokkupáció nélkül szerkesztett hirdetések unalmas tömkelegét. Lassanként azonban a művészi és festői momentum kimaradozott plakátjainkból, és egy-egy alakos, a szemet vonzó vagy gyönyörködtető plakát ma már a ritkaságok közé tartozik. Óhajtanám, hogy kereskedőink, akiknek szükségük van a hirdetésekre, ne sajnálják azt a csekély többletet, melybe a művészi plakát kerül, ezzel is újabb feladatokat adva annyi fiatal tehetségnek, mely érvényesülni kíván. Figyelmeztetem őket egyúttal az angol plakátok egészséges humorára; ezzel több vevőt lehet vásárlásra csábítani, mint a hosszú, magyarázó feliratokkal, amelyeket elolvasni amúgy sincsen ideje senkinek.

Egy szakaszt a kiállításnak kizárólag az ajándékoknak szenteltem. Az ajándék nyilvános intézetre nézve egy neme a megtiszteltetésnek és legalább is bizonyítja az érdeklődést, amelyet kelteni tudott. Mielőtt tehát az ajándékba kapott tárgyakat ismertetném, köszönetet mondok az intézet nevében mindazoknak, kik a gyűjteményünket adományokkal gazdagították. Hálaímnak akartam kifejezést adni a rendezés módjával is, az ajándékokat elkülönítve, egy kis kertfelében helyezve el örökzöld közepette. Az adományozók nevének emléke épp oly kevésbé fog elhervadni, mint ahogy a babérfa levele sem sárgul meg, nem hull le.

Sorba veszem az egyes ajándékokat. A legelső szekrényben Fischer Emil porcellángyűjteménye fehérlik; jobbra Fischer Móríc idejéből származó, díszítetlen edények. Ezzel a sorozattal a múzeum máris gazdag herendi porcellángyűjteménye minden részében tökéletessé vált. A következő kis szekrényben a Múzeum párisi képviselőjének, L. Delamarre-Didot úrnak két személyre való pâte tendre

készletét látjuk, Lajos Fülöp idejében készült, történelmi személyiségek arcképével díszített abban a modorban, amelyben a sèvres-i gyár Marie-Antoinette idejében dolgozott. Két csésze van mellette, az egyik pápai, ez okból nevezetes, ifjabb Ivánka László ajándéka, a másik meissení, csatározó huszárokat tüntet fel; ezt a csészét Dirsztai Béla ajándékozta. Felül Egger Henrik zománcos szárnyas oltárkája, az augsburgi Wallbaum izlésében és egy kis francia, arannyal kirakott XVIII-ik századbéli tütartó. Egger Henriknek ez nem az első ajándéka; a Múzeumnak hagyományozta végrendeletileg a birtokában levő érdekes gyűjteményt, mely néhai Egger Dávid budapesti ötvösműhelyének legszebb darabjait tartalmazza, afféle családi ereklyék. A harmadik kis szekrényben 30 db zöldes üvegből való talpas pohár, ú. n. Römer látható. Sok izléssel válogatottak. Modern német gyártmányok, melyeket Farkasházy Jenőnek köszönünk. A negyedik szekrényben porcellánok vannak. Egy igen érdekes, japáni izlésű, jel nélkül való bécsi porcellántányér, ajándékozta báró Podmaniczky Géza és három elsőrendű bécsi csésze a XIX-ik század elejéről; ezeket Hatvany Józsefné bőkezűségéből bírja a Múzeum. Kitűnő példányai a nevezett gyár akkori munkálkodásának, kivált az egyik, mely márványozott alapon, pompeii modorban komponált motívumokkal és a világhírűvé vált bécsi domború aranyozással díszített.

Sarbo Arturné egy herendi tálát és két csészét ajándékozott. A tál páratlan darab. A herendi gyár tudvalevőleg a különféle korú és származású külföldi porcellánok híhetetlenül tökéletes másolatában kereste dicsőségét, ami nagy ügyességre vall, de nem művészi tevékenység. E tálon az étellel keresett összeköttetést a gyár, mert önálló kompozíció van rajta: a gyárban 1843. évi április 27-én kiütött tűzvészt tünteti fel, bámulatosan finom miniatürszerű kivitelben. Csak egy megjegyzésem van. A mester temperamentum hiányában látszott szükölködni. Alakjai nem vesznek aktiv részt az eseményekben, annak menetére nem gyakorolnak befolyást, inkább csak passzív szemlélői a tüzes elem tombolásának. Nagyon izléses és finom a tál szegélyén és hátán látható aranyos lombdísz.

Glück Frigyes 39 darabból álló kulcs-gyűjteményét már a múlt évi amateur-kiállítás alkalmával ismertette e folyóirat. Ezúttal tehát csak ismételtén utalni fogok a nagylelkű gyűjtő önzetlen tevékenységére, akinek nevét nem egy exisztencia véste be a szívébe.

Annak a szerencsés áramlatnak, mely kivált a külföldön tehetséges munkásokat hódította meg a képzőművészet köréből az iparművészet számára, egyik példája egy kiterjesztett farkú, zománcos agyagból való páva és a vöröshajú leányfej, melyet Lerche ismert festőművész mintázott, zománcolt, égetett és velencei tartózkodása alkalmával a Múzeumnak felajánlott. Alatta foglal helyet gróf Andrássy Aladárné válogatott bécsi porcelláncsészék gyűjteménye, összesen 7 darab. Egy részük a gyár első korszakából való s egyetlen képviselői intézetünkben egy korszaknak, mikor tisztán fekete színnel és arannyal dolgoztak, az úgynevezett „Schwarzlotmanier“; más részük ritkaságuknál fogva értékes, lévén babakelengyék számára készített, intim használatra való miniatüre csészék.

Hazánk kínai és japáni műtárgyakat gyűjtő legelőkelőbb amateurének gazdag anyagából való a 72 darabot számláló japáni findzsasorozat és 6 ugyancsak japáni porcellán kanál. Az odavaló porcellánon szokásos díszítés összes nemei tanulmányozhatók rajtuk; ebből a szempontból érdekesek, de meg azért is, mert a Múzeumnak egyetlen ehhez hasonló darabja sem volt eddig.

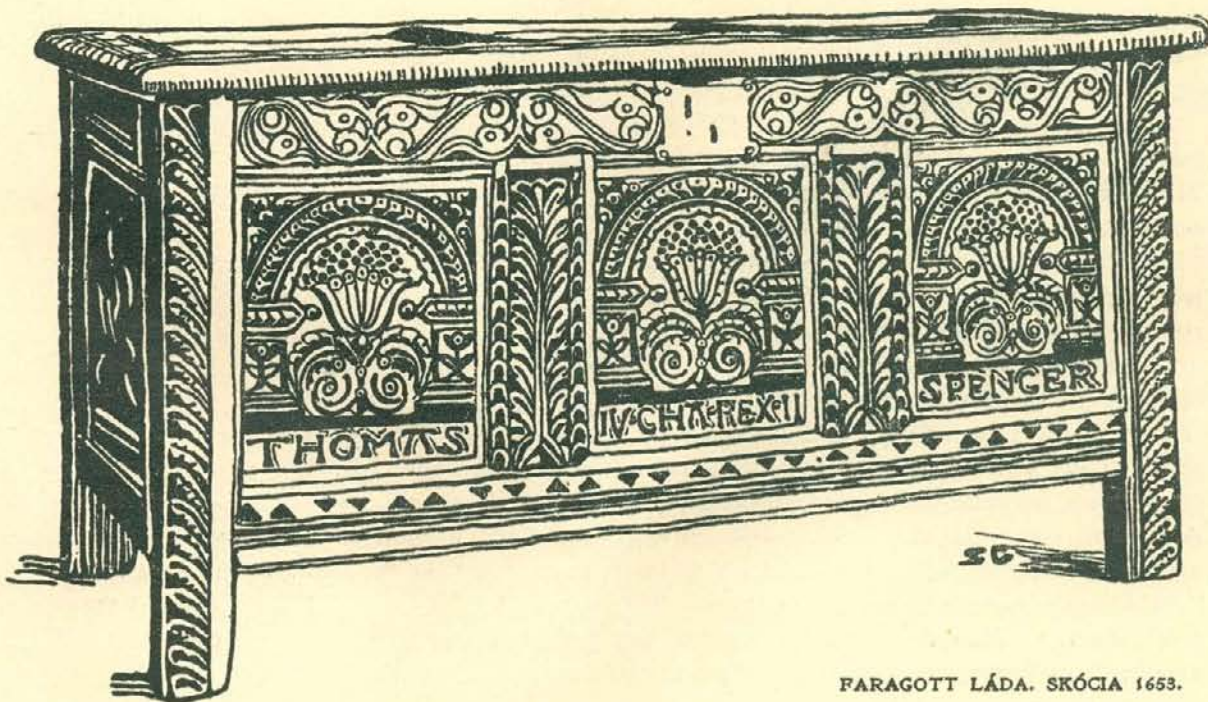
Gr. Széchényi Béla, özv. Gilmíngné, Wartha Vince, Hercz Miksa bej és Satori bécsi régiségkereskedő ajándékai ismét egy szekrényt töltenek meg. A japáni Tokugava-család címerével díszített aranylakk-doboz, csonttal és fémmel borított egy kis fiókos ládika a XIX-ik század 40-es éveiből, két bécsi porcellánkanna, egy arabs felíratú mázas agyaggyűrű, egy japáni porcellán és egy Böttger műhelyéből való sötétbarna mázas és arany cífrasággal díszített köedénycsésze alkotják a szekrény tartalmát, az adományozók nevének előbbi rendjében felsorolva. Az ugyanitt álló negyvenes évekből származó két cseh üvegpohár, Weinwurm Antal ajándéka.

A hetedik szekrény megtekintésénél, melyben többek között egy fából faragott, mindeztől aranyozott óra a XVIII-ik század végéből, egy alabástrom óra a XIX-ik század elejéről, színes réteggel borított, köszörült, cseh poharak, porcellántárgyak és kisebb csecsebecsék vannak elhelyezve, szinte önkéntelenül megjelenik lelki szemeink előtt a nagymama főkötős képe, aki e tárgyakat birta. Egy részüket bizonyára anyjától örökölte, aki még a nagy Napoleonról tudott mesélni, a többit ajándékkép, emlékül hozták neki, mikor valamely rokon hosszas tanácskozás után, nagy elhatározással, a messze Karlsbadba utazott; sőt a négy illatszernek való palackot tartalmazó kazettet, uram fia! Párisból hozták. A hozzánk különben elég közel álló multnak a levegője csap meg minket e 27 darabból álló gyűjtemény megtekintésénél, melyet Hirsch Istvánné volt szíves intézetünknek adni.

Özv. báró Lipthay Béláné, intézetünk egyik patronusa, mint mindig, úgy ezúttal is érdekes ajándékkal kedveskedett. 26 darab Zsolnay Vilmostól való tálat küldött abból a korszakából a mesternek, amikor még küzdött s mű-

vészi stílje még kialakulva nem volt. E tálakat néh. Lipthay Béla báró, aki hazánk művészetének minden kezdeményező lépését figyelemmel kísérte, annak érdekében előszóval s tettel küzdött, rendelte volt meg támogatásképp Zsolnaynál.

A következő ajándékokat kell még feljegyeznünk: Az áru- és értéktőzsde a börzeplquette két ezüstpéldányával kedveskedett; Herz Miksa bey egy régi arabs Koránkötet, Holzer Simon áruházának legújabb plakátját, Kaczvinszky Lajos, szintén jóltevője a Múzeumnak, három szép, vörösrézről trébelt XVII. századbeli erdélyi edényt, a Miniszterelnökség az Andrássy-érmet, a Múbaratok Köre a Gyulayplaquettenek eredeti viasz mintájáról öntött példányát, Palkovics Ede egy igen érdekes XVII. századbeli vésett művü német ajtóvasalást lakattal, Preisach György egy kőcserep-tányért, rajta a régi Nemzeti Színháznak rézmetszet után másolt képével, a Főudvarmesteri hivatal az Ő Felsége uralkodásának hatvanadik évfordulója alkalmából készült Marsall-féle plaquettet és végül Wisinger Mór 10 drb szíronyhímzésű tírolí bőrvet adott ajándékba.

FARAGOTT LÁDA. SKÓCIA 1653.